

og 1869, staar det i fuldkommen Samklang, naar jeg nu udtaler, at jeg under de nuværende Forhold, i dette Øieblik, ikke finder en Tvangsløvs at være berettiget, og mindst, naar den alene er rettet mod en enkelt Art af Eiendomme, nemlig dem, som høre til Lehnene. Dette vil jeg blot sige overfor det ærede Medlem. — Overfor det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgfreds (Monrad) har jeg intet Andet at tilføie end Følgende: Det ærede Medlem sammenstillede den fra Flertallet og den fra Regjeringen indslaaede Bisnepolitik. Jeg skal ikke her paatage mig at levere et Forsvar hverken for den ene eller den anden af dem; men jeg maa dog tillade mig at bemærke, at Regjeringens Bisnepolitik ikke er dens principale Standpunkt. Tværtimod! Regjeringen har udtrykkelig sagt, at naar man blot behandler nogle af Lovforslagene, kunde den ogsaa gaa med til Behandling af de private, men de Andre sige ikke omvendt. Det er Jorffjellen. Det, som Regjeringen siger, er blot: que les assassins commencent.

Sagsbro: Jeg glædede mig, dengang det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen) tog Ordet, over den Maade, hvorpaa han begyndte, thi jeg troede da, han kunde have gjort det overflødigt for mig at tage Ordet, da han lever væsentlig under de samme Forhold som dem, der finde Sted i den Valgfreds, som jeg repræsenterer; men desværre gik hans Ytringer tilsidst i en hel anden Retning. Han begyndte med, at det var aldeles i sin Orden, at Regjeringen, Lovgivningsmagten, allerede i Aarhundreder havde arbejdet paa at faae Fæstevæsenet afløst, og at han var overbevist om, at det ogsaa fremdeles vilde være Tilfælde, saafremt der virkelig var Trang tilstede; men saa mente han, at en saadan Trang ikke længer var tilstede, og at der derfor heller ikke nu kunde ventes nogen Lov. Det ærede Medlem behøvede forresten ikke at slutte saaledes; thi med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der kunde ventes en saadan Lov under de nuværende Forhold eller ikke, maatte han jo vide, at det for en stor Del er de samme Mænd, som nu sidde i Regjeringen, der fortrinnsvis bekæmpede Loven af 1872, og alle-ede deri vilde han kunne have et Bidnesbyrd om, at deres Opsattelse af Fæsteforholdet er

helt forskjelligt fra det Synspunkt, som dette Thing — og jeg antager ogsaa det ærede Medlem — dengang havde. Det er desværre Noget, som vi erfare saa tidt, at den Mand, som for Tiden gaar igjennem vore Gudsbedidere, ikke er den, som havde Magten i Reventlows og Bernstorffs Dage. Man kan derfor ikke vente, at vor Fæstelovgivning nu vilde blive ændret, selv om der virkelig skulde være Trang dertil. Men det ærede Medlem vilde jo endog paasta, at der ikke var Trang til nu at faae Fæstevæsenet videre ordnet. Der er dog et Forhold, som jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, og det er Indfæstningen. Skulde der ikke i den Henseende være en ganske mærkbar og betænkelig Stigning, og skulde det ikke netop være en Side af Fæstevæsenet, hvorved det endnu er, hvad man engang kaldte det, en Hazard, den største Hazard, som vor Lovgivning tilstede — jeg tror, det var den høitærede Conseilspræsidents Fader, som i sin Tid har udtalt dette. Der foreligger Dplysninger om, hvorledes Indfæstningen er steget i tidligere Tid — ikke fra den sidste Tid — og ifølge disse Dplysninger, der ere meddelte af det statistiske Bureau, var Indfæstningen for 1850 for hver Tønde Hartkorn 66 Rdlr., mellem 1850 og 1859 var den 167 Rdlr., og mellem 1860 og 1869 var den 327 Rdlr. for hver Tønde Hartkorn. Hvorledes Stigningen har været siden den Tid, foreligger der ingen Dplysninger om, og det vilde være interessant, om vi, hvis Regjeringen er i Besiddelse deraf, da fik den meddelt. Men det forekommer mig imidlertid, at en Stigning gennem tre Aaar fra 66 Rdlr. til 327 Rdlr. for hver Tønde Hartkorn tilstrækkelig vidner om, at Fæstevæsenet kan have sin meget betænkelige Side. Men der kan være mange andre Omstændigheder, som kunne gjøre, at dette Fæsteforhold ingenlunde endnu kan siges at være tilfredsstillende ordnet ved de forskjellige Love, som ueneftelig skulde bringe større Sikkerhed tilvæie for Fæsterne, og spørger man Fæsterne selv ad, veed jeg idetmindste mange Egne i Thyen, hvor man ikke vilde faae et saadant Svar, som det ærede Medlem fra Hjerteminde gav. Jeg er valgt i det Amt i Landet, hvor der for Tiden er den største Mængde fæstebundet Hartkorn, nemlig i Svendborg Amt. Der var der den 1ste Januar 1879 1360 fæstebundne Gaarde med 6,552 Tdr. Hart-